Die digitale Landesbibliothek Oberösterreich

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:
Director: Mag. Renate Plöchl
Deputy director: Mag. Julian Sagmeister
Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek
Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:
Email: landesbibliothek(at)ooe.gv.at
Telephone: +43(732) 7720-53100

ſimul remanere uel ab iuicez ſepa
ri: edoceri ꝑ ſcriptũ apoſtolicũ po
ſtulaſti. Sup̱ quo taliter rñdemus
ꝙ cũ ſacramẽtũ ꝯiugij apꝺ fideles
⁊ infideles exiſtat[a] quẽadmodũ oñ
dit apoſtol⁹ dicẽs ſi qs frater ĩfide
lem hꝫ uxorẽ ⁊ hec cõſentit habita
re cũ eo: nõ illam dimittat: ⁊ in p̃
miſſis gradib⁹ a paganis quo ad
eos mr̃imonium licite ſit cõtractũ
q ꝯſtõib⁹[b] canonicis nõ artant̃. qd
enim[c] ad nos ſm apoſtolũ eundez
de his qui foris ſũt iudicare ĩ fauo
rez preſerti chriſtiane religionis
⁊ fidei a cuius perceptiõe ꝑ uxores
ſe deſeri timẽtes viri pñt facile re
uocari fideles huiuſmodi matri
mõialiter copulati liber̃ pñt ⁊ lici
te r̃manere[d] ꝯiuncti: cũ ꝑ ſacramẽ
tũ baptiſmi nõ ſoluãtur ꝯiugia ſꝫ
crimia dimittãtur[e]. ¶ Quia v̓o
pagani circa plures ĩſimul feminas
affectũ diuidũt ꝯiugalez: utrũ poſt
cõuerſionẽ oẽs uel quã[f] ex oĩb⁹ re
tinere ualeãt nõ ĩmerito dubitat̃:
⁊ ĩfra. Uerũ abſonuꝫ[g] hoc uidetur
⁊ inimicũ fidei chriſtiãe: cũ ab ini
tio una[h] coſta in unam feminaz ſit
cõuerſa: ⁊ ſcriptura diuina teſtet̃:
ꝙ ꝑꝑ hoc r̃linquet homo patrẽ ⁊
matrẽ ⁊ adherebit uxori ſue ⁊ erũt
duo[i] in carne una: nõ dixit tres vl̓
plures: ſꝫ duo: nec dixit adherebit
uxoribus ſed uxori. ⁊ ĩfra. Nec ul
li unq̃ꝫ licuit ĩſimul plures uxores[k]
habere niſi cui fuit diuina[l] r̃uelatio
ne conceſſum. qui mos quandoqꝫ
interdum etiam fas cenſet̃: ꝑ quã
ſicut iacob a mẽdacio[m] iſraelite a
furto[n]: ⁊ ſanſon ab homicidio[o]: ſic
⁊ patriarche ⁊ alij uiri iuſti qui plu
res legũtur ſimul habuiſſe vxores
ab adulterio excuſant̃. Sane ueri
dica hec ſentẽtia ꝓbat̃ etiã ꝺ teſti
monio v̓itatis teſtãtis ĩ euangelio:
qcũqꝫ dimiſerit uxorẽ ſuã ob for
nicationẽ ⁊ aliã duxerit mechatur
Si ergo uxore dimiſſa duci alia ꝺ
iure nõ p̃t forti⁹ ⁊ ipſa retẽta. per
qꝺ euidẽter apparet pluralitatez[p]
in utroqꝫ ſexu cum non ad ĩparia[q]
iudicẽtur circa matrimoniũ repro
bandam. ¶ Qui aũt ſm ritum ſu
uꝫ legitimaꝫ repudiauit uxorẽ: cuꝫ
tale repudiuꝫ ueritas in euãgelio[r]
reprobauerit: nunquam ea uiuẽte
licite poterit aliaꝫ ẽt ad fidẽ chriſti
cõuerſus habere: niſi poſt ꝯuerſio
nẽ ipſius illa renuat cohabitare cũ
ipſo aut etiã ſi cõſentiat: non tamẽ
abſqꝫ cõtumelia[s] creatoris vl̓ ut eũ
ꝑtrahat ad mortale peccatũ. ĩ quo
caſu[t] reſtitutiõeꝫ petenti quãuis de
iniuſta ſpoliatione cõſtaret reſtitu
tio negaretur[v]: qꝛ ſm apoſtolum[x]
frater aut ſoror nõ ẽ ĩ huiuſmodi
ſubiect⁹ ſeruituti. Quia ſi ꝯuerſuꝫ
ad fidem ⁊ illa conuerſa ſeqͣtur añ
q̃ꝫ ꝓpter cauſas p̃dictas legitimã
ille ducat uxorẽ: eã recipe cõpelle
tur[y]. quãuis quoqꝫ ſecundũ euãge
licã ueritatem qui duxerit dimiſ
ſam mechat̃: nõ tñ dimiſſor pote
rit[z] obijcere fornicationẽ dimiſſe ꝓ
eo ꝙ nupſit alij poſt repudiuꝫ niſi
alias fuerit fornicata.

Idem liuonieñ. epiſcopo ⁊ eis
q cum ipſo ſunt fratribus.

¶ Non licet relictam fr̃is ĩ uxorẽ accipe ⁊ de facto ducta ſepanda ẽ niſi aliter eccleſia diſpenſet.

Deus qui eccleſiã ſuã: ⁊ infra
Quia diſpar eſt ritus in liuo
nieñ. eccleſia ꝺ nouo ad fidẽ catho
licã conuerſoꝝ a noſtro: ꝑꝑ ĩfirmi
tatem gentis eiuſdez cõcedimus[a]
ut matrimonijs contractis cũ reli
ctis fratrum utant̃: ſi tamen fratri
bus decedentib⁹ ſine ꝓle ut ſemẽ[b]
defuncti iuxta legem moſaycaꝫ ſu
ſcitarent cum talibus contraxerũt
ne tales ſibi decetero poſtq̃ꝫ ad fi
dem uenerint copulent ꝓhibẽtes.

Rubrica De donationib⁹ iter viꝝ ⁊ uxorem: ⁊ de dote poſt diuortiũ reſtituenda.

Ex cõcilio habito apꝺ urmaciã.

¶ Sepato licite matrimõio dos reſtituenda eſt.

Mulieres cum pro aliq̃
licita[a] cã a ꝓprijs vi
ris fuerit ſepate totã[b]
dotem precipimus ſi
bi reddi.

Urbanus. iij. decano cantori
⁊ capitulo leon.

---

perſone prohibite in lege mater: nouerca ſoror neptis amita matertera vxor pa
trui ⁊ vxor fratris filia ⁊ priuigna. ꝺ hoc dr̃. ſ. de reſti. ſpo. lr̃as.

a ¶ Exiſtat. xxvi. di. deinde: ⁊. ſ. de ꝯſan. ⁊ affi. de infidelibus.

b ¶ Cõſtitutionibus. que nõ artãt niſi illos q ſubſunt eccleſie directe bene ꝯpel
luntur. ĩ. de vſur. poſt miſerabilem: ⁊. c. quãto: ⁊. ĩ. de iude. ⁊ ſi iudeos.

c ¶ Quid enim. ii. q. i. multi. ĩ
terpoſitio eſt.

d ¶ Remanere cõiuncti. ſ. de
de conſang. de infidelibus.

e ¶ Dimittãt̃. xxvi. di. deide.

f ¶ Uel quã. ad iſtã qõnem nõ
rñdet directe: ſed ĩdirecte: ſatis
rñdet̃ ꝙ prima ſit vxor ex eo ꝙ
dicit pluralitatẽ in utroqꝫ ſexu
reprobãdam in fi. iſtius. §.

g ¶ Abſonũ. hic oñdit ꝙ vnũ
tm̃ debeat habere.

h ¶ Una. ſ. de biga. debituꝫ.

i ¶ Duo. h pluralis numerus
ponit̃ ad excluſionem maioris
pluralis. arg. ꝯ. xxxi. q. i. ꝙ ſi
dormierit. qñqꝫ ponit̃ ad exclu
ſionẽ minoris numeri: vt cum
dr̃ vnus non ſtet ꝯ aliuꝫ: ſed in
ore duoꝝ ſtet omne verbum
vt. ſ. de teſti. lꝫ in fi.

k ¶ Uxores. vnde ẽt lex plura
coniugia prohibet iudeis. C. ꝺ
iudeis nemo iudeoꝝ in fi. ⁊. C.
de inceſt. nup. l. ij. C. ꝺ dona.
ante nup. ea qua.

l ¶ Diuina. nõ ergo ſunt ſuf
ficiẽtes excuſationes quas hẽs
. xxxij. qõe. iiij. dixit ſarra. ⁊. c.
obijciuntur: ſed illud fuit ante
legem: ⁊ talis mos fuit diuini
tus inſpiratus.

m ¶ Mẽdacio. xxii. q. ii. item
ponitur.

n ¶ Furto. xiiij. q. v. dixit dñs.

o ¶ Homicidio. xxiij. q. v. ſi
nõ lꝫ. circa fi. ⁊. q. viij. occidit.

p ¶ Pluralitatem. hic innuit
ſolutionẽ qõis quaſi diceret p̃
ma tm̃ eſt vxor vt dixi. ſ.

q ¶ Non ad ĩparia. i. quod ad
mutuã ſeruitutẽ ⁊ debituꝫ car
nis ⁊ fidem ſeruãdam. xxxii. q.
. i. ſi quis vxorem: ⁊. q. v. pre
cepit. al̓s pene famula uxor eſt
. xxxiij. q. v. hec imago.

r ¶ In euãgelio. dicendo exce
pta cã fornicationis vxorẽ non
eſſe dimittendã. xxxii. q. i. dixit
dñs in euãgelio. ⁊. q. vij. apo
ſtolus: ⁊. c. omnes cauſatiões
⁊. xxviij. q. ii. ſi infidelis.

s ¶ Abſqꝫ ꝯtumelia. ſ. c. ꝓxi.

t ¶ In quo caſu. in quolibꝫ. n.
caſu premiſſorum trium.

u ¶ Negaret̃. h hẽs caſum in
quo denegat̃ reſtõ q̃uis cõſtet
de iniuſta ſpoliatione. aliũ ha
bes. ſ. eo. ſignificaſti. Iteꝫ ubi
excipit̃ de alia ſpoliatiõe. ſ. de
ordi. cog. ſup̱ ſpoliatiõe. Item
vbi timet̃ de ſeuitia viri. xxxiij.
. q. ii. ſiue de cõiugij: ⁊. ſ. de re
ſti. ſpo. ex tranſmiſſa: ⁊. c. lr̃as
vbi de h ⁊. xxxij. q. i. de bñdcõ.

x ¶ Apoſtolum. xxviij. q. i. ſi infideles.

y ¶ Cõpelletur. ex hoc vr̃ ꝙ cõtumelia creatoris nõ ſoluit ius mr̃imonij ipſo iu
re. al̓s ſi ſolutũ fuiſſet ius mr̃imonij non cõpelleret̃ eã recipere. Io. dixit ꝙ ipſo
iure ſolutum eſt mr̃imonium cõtumelia creatoris ea nolẽte viro cohabitare: vt
. ſ. e. c. ꝓxi. lꝫ mr̃imoniũ ſit ſolutũ: tñ reſtituit̃ q̃ſi iure poſtliminij. arg. xxxiiij.
. q. ii. cũ ꝑ bellicã. ſicut heretico reuerſo reſtituunt̃ alia bona. C. ꝺ her. auc̃. ꝺ ne
ſtorianis: ⁊ lꝫ nõ ſit mr̃imoniũ inter eos: tñ eã recipere ꝯpellitur ex ꝯñia prioris
mr̃imonij in fauorẽ fidei. Alij dicũt ꝙ mr̃imonium ipſo iure non ſoluitur: ſed
ius matrimonij ſoluit̃. i. ius petendi debitum: ⁊ hoc ſatis vr̃ dicere lr̃a. ſ. c. ꝓ
xi. ibi ꝯtumelia creatoris ſoluit ius matrimonij: ⁊ tunc primo vere ſoluit̃ matri
moniuꝫ qñ ꝯhit cum ſcḋa ⁊ nõ ante: qꝛ ſi eſſet ex toto ſolutũ: nõ cõpelleret̃ eã re
cipere. Et eſt ar. ad hoc qꝺ dicit in fi. ꝙ põt ei obijcere fornicationẽ: qꝛ ſi ex toto
⁊ oĩo ſolutũ eſſet mr̃imonium non poſſet ei obijcere fornicationẽ prece
dentem. ſ. de iureiur. quẽadmodum. Sed nunquid ẽt poſſet intrare re
ligionẽ ea inuita anteq̃ꝫ ꝯhat cum alia. dico ꝙ ſic: cũ iudicio eccleſie fuit
a viro ſeparata. ar. ſ. de conuer. coniug. c. ulti. in fi.

z ¶ Poterit obijcere: qꝛ intelligit̃ legitime ꝯtrixiſſe: q̃ auctoritate legis cõ
traxit. xxiij. q. iiij. q pec
cat. ⁊ ar. ſ. de frigi. fra
ternitatis. circa fi. ⁊. ff.
de acqrẽ. poſ. iuſte poſ
ſidet. Sed illꝺ querit̃ q̃
liter poſſet ei obijcere for
nicationẽ añ baptiſmuꝫ
cõmiſſum cũ oẽ peccatũ
⁊ ſequela peccati in ba
ptiſmo deleat̃. xxvi. di.
deinde. xxxij. q. i. qꝺ ãt
cuꝫ dona baptiſmi ſint
ſine omni luctu. de ꝯſe.
diſt. iiij. c. ij. ⁊. c. ſine pe
nitentia. dicas ꝙ omne
crimẽ tollit̃ in baptiſmo
quo ad deũ ⁊ quodcũqꝫ
⁊ qualitercũqꝫ ꝯxit ante
vel adulterãdo ſeu for
nicãdo. ſed quatenus il
la fornicatio reſpiciebat
viꝝ nõ tollit̃ ĩ baptiſmo
qꝛ illud crimẽ nõ tã viꝝ
q̃ꝫ vxorem commaculat
. xxxij. q. i. in cõiugio. ⁊
ſic ius qꝺ cõpetebat vi
ro ex ſola fornicatiõe re
manet ei ſaluum. ⁊ ſic
põt excipere ꝯ illã: ſic ẽt
ꝑ penitentiam tollit̃ cri
men qꝺ mulier ꝯxit for
nicãdo quo ad deum: ⁊
tñ p⁹ quãtãcũqꝫ pñiaꝫ
põt maritus illã accuſa
re. xxxiij. q. i. admonere
nec eam ẽt recipere com
pellitur poſt pñiaꝫ. ſ. ꝺ
cõuer. cõiug. gaudem⁹
iniquũ. n. eſſet ꝙ baptiſ
mus tolleret bñficiũ ali
cui cõpetẽs ſicut in liber
tate delictũ. n. qꝺ com
miſit qs in ſe per liberta
tem tollit̃: ſed delictum
qꝺ cõmiſit in alio non
tollit̃. ff. de his q no. in
fa. l. pe. ⁊. l. athletas. §.
pomponius: vl̓ expone
qꝺ dr̃: niſi alias fuerit
fornicata. ſ. al̓s. i. ĩ alio
tp̱e poſt baptiſmuꝫ: ſed
potius verius eſt. Ioã.

Deus qui.
¶ Ponit diſpẽ
ſationẽ eccl̓ie cum noui
ter conuerſis ad fidẽ: ut
utant̃ mr̃imonio cũ re
licta fratꝝ ꝺcto ſꝫ legeꝫ
moſaycã. uel ſũma alr̃
ſic ut in rubro. ab. ſi.

a ¶ Cõcedimus. ꝑꝑ no
uitatẽ fidei diſpẽſat̃ cir
ca gradus ꝓhibitos. ſic
. xxxv. q. iij. q̃dam: ⁊. c.
qꝺ ſcripſi. ſ. de ꝯſang.
⁊ affi. de ĩfidelibus. ſi. ſ. q ſi. ſunt legi. c. ul. ſed poſt fidẽ receptã ꝯhere nõ
debet: vt dicit in fi.

b ¶ Ut ſemẽ defuncti: hac de cã tm̃ olim cõceſ
ſum fuit: vt frater vxorẽ fr̃is ſumeret in vxorem. viij. q. i. olim alias nõ.

Rubrica de dona. ĩter vi. ⁊ vxo. Qꝛ diuortio facto dos repeti ſolet ⁊ cõ
tẽdit̃ plerũqꝫ de dote fcã ꝯſtãte mr̃imonio: iꝺ ſubijcit̃ iſta Rub. in q̃ tra
ctat̃ tã ꝺ dõatiõe fcã ĩter viꝝ ⁊ vxorẽ q̃ꝫ ꝺ dote p⁹ diuortiũ reſtituẽda. ab.

a Mulieres. licita. puta ꝯſanguinitatis vel alia legitima ⁊ igno
rãter ꝯxerint: tũc reſtitui dꝫ qcqd alter ab altero hũit. ſ. de cõ
iug. ſer. ꝓpoſuit qꝛ nullũ fuit mr̃imoniũ al̓s ſi ſciẽter ꝯxiſſent
ꝑdere debet qcqd alter alteri dederit ⁊ fiſco applicat̃: niſi errore aut mio
ri etate excuſent̃. C. de ĩceſt. nup. q ꝯ. ar. ꝯ. ĩ. eo. ⁊ ſi neceſſe. vbi de hoc.

b ¶ Totam. ſi totã reddere põt al̓s ĩquãtuꝫ facere põt. C. de rei vxo. ac.